

Raadsvoorstel Vaststellen programmabegroting 2026-2029

Waalre, 25 september 2025

Vergaderdatum:	4 november 2025
Voorstelnummer:	2025-69
Zaaknummer:	1057023
Portefeuillehouder:	M. Pieters
Naam opsteller:	S. van Avendonk
Naam voorstel:	Voorstel tot vaststellen van de programmabegroting 2026
Grondslag raadsbesluit:	Artikel 191 Gemeentewet en artikel 7 van het Besluit begroting en verantwoording gemeenten

Voorgesteld besluit

1. Vast te stellen de Programmabegroting 2026-2029;
2. Vast te stellen het uit 1 voortvloeiende stijgingspercentage van de OZB-tarieven in 2026 van 7,5%, naast de indexering van 4,2%;
3. Vast te stellen de 1^e wijziging van de programmabegroting 2026, zijnde de mutaties als gevolg van de Septembercirculaire gemeentefonds.

Onderwerp

Vaststellen programmabegroting 2026-2029

Voorstel

1. Vast te stellen de Programmabegroting 2026-2029;
2. Vast te stellen het uit 1 voortvloeiende stijgingspercentage van de OZB-tarieven in 2026 van 7,5%, naast de indexering van 4,2%;
3. Vast te stellen de 1^e wijziging van de programmabegroting 2026, zijnde de mutaties als gevolg van de Septembercirculaire gemeentefonds.

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2026 - 2029. Dit is de 4^e en laatste Programmabegroting van deze raadsperiode. De basis voor deze begroting is uw Raadsprogramma met het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma en de kadernota 2026. Over achtergrond en keuzes van opgaven die zijn opgenomen in deze begroting 2026, wordt u verwezen naar de bijlagen (aanbiedingsbrief en beleidskeuzemenu met toelichting) naast deze Programmabegroting 2026-2029.

Beoogd resultaat

Met de vaststelling van de Programmabegroting 2026-2029 verkrijgt het College mandaat van uw Raad om binnen deze gestelde kaders doelen en/of effecten te bereiken voor het begrotingsjaar 2026. Vaststelling van de Programmabegroting is voorbehouden aan uw Raad. Hiermee wordt voldaan aan de Gemeentewet.

Argumenten

1. De Programmabegroting 2026 dient wettelijk vastgesteld te worden.

De Programmabegroting 2026 - 2029 heeft een sluitend resultaat voor de jaren 2026 tot en met 2029:

Jaar	Voor resultaat bestemming	storting in vrije reserve	Na resultaat bestemming
2026	€ 150.000 (voordeel)	€ 150.000	€ 0 (nadeel)
2027	€ 570.000 (voordeel)	€ 570.000	€ 0 (nadeel)
2028	€ 229.000 (voordeel)	€ 229.000	€ 0 (nadeel)
2029	€ 333.000 (voordeel)	€ 333.000	€ 0 (nadeel)

Het College heeft ervoor gekozen de geraamde positieve resultaten voor de jaren 2026 tot en met 2029 te storten in de algemene reserve om zodoende de solvabiliteitspositie van de gemeente te verbeteren en bij te dragen aan een financieel gezonde gemeente in de toekomst (conform aangenomen motie "prioritering bij financiële ruimte" bij de behandeling van de kadernota 2026).

Om in de toekomst een financieel gezonde gemeente te blijven is het noodzakelijk de investeringsomvang te beperken en daarvoor vormt de solvabiliteitsratio een belangrijke graadmeter. Wanneer de solvabiliteitsratio verslechterd, en dus het investeringsvolume oploopt, moet de gemeente langlopende geldleningen afsluiten met structurele rente- en afschrijvingslasten tot gevolg die beheersbaar moeten blijven om ook in de toekomst een sluitende exploitatiebegroting te kunnen aanbieden.

1.2 Het Beleidskeuzemenu biedt inzicht in keuzemogelijkheden met direct inzicht in de financiële gevolgen van uw keuze

In de bijlage Beleidskeuzemenu is een overzicht opgenomen van opgaven waaruit het College een weloverwogen keuze heeft gemaakt. Vanwege de beperkte financiële mogelijkheden en de solvabiliteitspositie van de gemeente heeft het college keuzes moeten maken om, zoals eerder met u afgesproken in de Kadernota

2026, tot een sluitende begroting voor de jaren 2026 tot en met 2029 te komen met aandacht voor de solvabiliteitspositie.

Bij de behandeling van de begroting in uw Raad is het mogelijk om andere keuzes te maken. U kunt hiervoor gebruik maken van het beleidskeuzemenu wat we voor u hebben ontwikkeld. Dit menu geeft u de mogelijkheid om te experimenteren met keuzes en daarbij de financiële gevolgen direct inzichtelijk te hebben.

Graag wil ik u nog wijzen op het feit dat voor structureel hogere uitgaven of structureel lagere inkomsten structurele dekkingsmiddelen nodig zijn. Dekkingsmiddelen kunnen zijn hogere inkomsten of lagere uitgaven. Het onttrekken van middelen uit de reserves is geen structureel dekkingsmiddel.

2.1 Een stijging van de lastendruk is nodig voor een meerjarig sluitende begroting.

Om het voorzieningenniveau op peil te houden met een sobere en doelmatige grondslag is een stijging van de lastendruk onvermijdelijk. Het College stelt voor de OZB te verhogen met 7,5% voor het jaar 2026 naast de indexering van 4,2% (o.b.v. index meicirculaire gemeentefonds). Deze verhoging past binnen de breedte in uw Raadsprogramma. Het definitieve OZB-tarief voor 2026 wordt in een afzonderlijk raadsvoorstel in december 2025 ter definitieve besluitvorming aan u voorgelegd.

3.1 Een 1^e begrotingswijziging voor 2026 is nodig om de mutaties uit de Septembercirculaire van het gemeentefonds te kunnen verwerken in de begroting.

De septembercirculaire van het gemeentefonds komt uit op prinsjesdag. Op dat moment kunnen de uitkomsten van deze septembercirculaire niet meer worden verwerkt in de primaire begroting. De wijzigingen naar aanleiding van de septembercirculaire worden verwerkt in de 1^e begrotingswijziging van 2026.

Kanttekeningen

1.1 De Septembercirculaire van het Rijk komt te laat om nog in deze begroting te verwerken.

Begin oktober sturen wij u een raadsinformatiebrief met de uitkomsten van de Septembercirculaire, zodat u daarmee rekening kunt houden tijdens de behandeling van deze begroting. Ook zullen we de mutaties uit deze Septembercirculaire ten opzichte van de Meicirculaire verwerken in de eerste begrotingswijziging 2026, welke we u nog voor de begrotingsbehandeling aanvullend zullen aanbieden.

1.2 Er is rekening gehouden met een toenemende OZB opbrengst van 7,5% (naast de indexering van 4,2%) voor 2026.

Voor de jaren 2027 tot en met 2029 is enkel een indexering van 4,2% per jaar opgenomen in de begroting. In december 2025 stelt u alleen het tarief voor 2026 vast. De geraamde OZB verhogingen voor de jaren 2026 tot en met 2028 worden per jaar beoordeeld en vastgesteld in de verordening voor dat betreffende jaar.

1.3 In deze begroting is het tarief voor de rioolheffing € 213 per aansluiting volgens het eerder vastgestelde programma Water, Riolerings en Klimaat (WRK).

In 2025 was het tarief € 208 per aansluiting. In december 2022 is in uw raad het programma Water, Riolerings en Klimaat door u vastgesteld en het daarbij behorende tarief voor rioolheffing zal in december 2025 ter definitieve vaststelling aan u worden voorgelegd.

1.4 De gemiddelde tarieven voor de afvalstoffenheffing voor 2026 stijgen als gevolg van prijsontwikkelingen in deze branche met 5% naar € 256 per jaar ten opzichte van € 244 in 2025. Het feitelijke tarief wordt uiteindelijk bepaald door het aantal keren dat huishoudens hun container/ afvalzak voor restafval aanbieden voor lediging. Bij de berekening van de hiervoor genoemde tarieven is uitgegaan van 6 (140 liter container), 7 (240 liter container en 20 (60 liter afvalzak) ledigingen per jaar.

Kosten en dekking

Wij verwijzen u naar de Programmabegroting 2026 en de aanbiedingsbrief.

Duurzaamheid

N.v.t.

Burgerparticipatie

N.v.t.

Inclusieve samenleving

N.v.t.

Communicatie

De Programmabegroting 2026 en de meerjarenramingen 2027 – 2029 aan uw Raad is openbaar vanaf 30 september 2025. Op dinsdag 21 oktober 2025 volgt een persgesprek.

Kernboodschap

Gemeente Waalre biedt een meerjarig sluitende begroting voor de jaren 2026-2029 aan.

Vervolprocedure en planning

De planning voor de behandeling van de programmabegroting 2026 en de meerjarenramingen 2027 – 2029 ziet er als volgt uit:

Dinsdag 28 oktober: Oordeelsvormende bijeenkomst met daarin het spreekrecht voor inwoners, de (politieke) vragen aan het college en eventueel het aankondigen van moties en amendementen;

Dinsdag 4 november en donderdag 6 november: besluitvormende raadsvergadering waarin de beraadslagingen en stemmingen over de programmabegroting plaatsvinden.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

Programmabegroting 2026 en de meerjarenramingen 2027 – 2029
1^e begrotingswijziging 2026 mutaties Septembercirculaire gemeentefonds

Bijlagen ter informatie

- 1 Aanbiedingsbrief van het College van B&W
- 2 Beleidskeuzemenu
- 3 Toelichting op de onderwerpen in het beleidskeuzemenu
- 4 Begroting 2026 in 1 overzicht

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

burgemeester,

mr. drs. R.L. Franken,

M.F. Oosterveer